

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 26. marts 2025
Kontor: Proces- og
Insolvensretskontoret
Sagsbeh: Sofia Ravnsborg
Sagsnr.: 2025-02721
Dok.: 3641218

Besvarelse af spørgsmål nr. 651 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 651 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 27. februar 2025. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Carl Andersen (LA).

Peter Hummelgaard

/

Troels Sten Nielsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 651 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for konsekvenserne, både juridisk og økonomisk, for den enkelte og staten, hvis man ændrer standardbegunstigelsesreglerne i arveloven, således at samlevende med hjemmeboende børn i udgangspunktet er hinandens begunstigede, hvad angår fast ejendom, idet intentionen er at reducere antallet af sager, hvor mindreårige ender med at arve halvdelen af huset, som den tilbagelevende forælder så skal forsøge at frikøbe, der ofte resulterer i et frasalg af barndomshjemmet, hvilket sjældent er til gavn for nogen af parterne?”

Svar:

Justitsministeriet kan indledningsvist oplyse, at det følger af arvelovens § 9, stk. 1, at arveladerens ægtefælle arver halvdelen af arveladerens ejendele, når denne efterlader sig livsarvinger. En arveladers nærmeste livsarvinger er dennes børn, jf. arvelovens § 1, stk. 1. Den længstlevende ægtefælle kan dog overtage ægtefællernes delingsformue til uskiftet bo med deres fælles livsarvinger, jf. arvelovens § 17.

Ugifte samlevende har efter gældende ret ikke legal arveret, og arver således kun hinanden, hvis de har oprettet testamente. Som ugifte samlevende med børn vil arven efter den ene samlever dermed gå til børnene, der arver lige, jf. arvelovens § 1, stk. 1.

Ugifte samlevende har dog nogle rettigheder i medfør af lovgivningen. Den længstlevende samlever har eksempelvis under nærmere bestemte betingelser ret til at overtage den hidtidige fælles bolig og sædvanligt indbo mod at betale vurderingsbeløbet kontant til boet, jf. dødsboskiftelovens § 111 a.

Samlevende kan desuden ved et udvidet samlevertestamente bestemme, at de helt eller delvis vil arve hinanden og arves, som var de ægtefæller, jf. arvelovens § 87, stk. 1. Dette betyder, at samlevende kan opnå samme retsstilling som ægtefæller, der har rent, fuldstændigt særeje.

Det kan i et udvidet samlevertestamente f.eks. bestemmes, at længstlevende samlever kan arve efter arvelovens § 9, det vil sige halvdelen af de efterladte midler, hvis arveladeren efterlader sig livsarvinger, jf. § 9, stk. 1. Det kan også bestemmes, at længstlevende skal arve mest muligt, hvorved

arveladerens livsarvingers arv begrænses til tvangsarven. Konsekvensen er, at den efterlevende samlever sikres 7/8 af formuen. Arveladeren kan desuden begrænse arvelodden til hvert af sine børn til en værdi af 1.000.000 kr., jf. arvelovens § 5, stk. 2.

I 2000 nedsatte Justitsministeriet et udvalg til revision af arveloven og lov om skifte af fællesboer, og i 2006 offentliggjorde udvalget sit arbejde i betænkning nr. 1473. I forbindelse med udvalgets arbejde blev det grundigt overvejet, hvordan man kan forbedre den arveretlige stilling for ugifte samlevende.

Udvalget foreslog bl.a. indførelsen af en legal arveret for visse grupper af ugifte samlevende. Som det fremgår af pkt. 15.3.1 i forslag nr. L 100 til arvelov, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 3357f var det efter Justitsministeriets opfattelse væsentligt at fastholde, at der er en principiel forskel på et ægteskab og et ugift samliv, og der ville med indførelsen af en legal arveret for ugifte samlevende være tale om en principiel nydannelse i arveretten. Efter Justitsministeriets opfattelse var der meget, der talte for, at det valg, som samlevende par træffer ved ikke at gifte sig, naturligt må have som konsekvens, at de ikke – hverken helt eller delvis – omfattes af regler om legal arv på samme måde som for ægtefæller. Det indgik desuden i Justitsministeriets overvejelser, at udvalgets forslag om en legal arveret for ugifte samlevende vil kunne føre til bevismæssige tvister om, hvorvidt samlivsforholdet har været ægteskabslignende, eller om de tidsmæssige krav til samlivet er opfyldt. Efter Justitsministeriets opfattelse var det væsentligt, at arvelovens legale regler bliver så klare og enkle som muligt. Efter en samlet vurdering af en række komplicerede – og til dels indbyrdes modstridende – hensyn, fandt Justitsministeriet ikke grundlag for at foreslå regler om legal arveret for ugifte samlevende.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at de ovenstående hensyn fortsat gør sig gældende.

Justitsministeriet bemærker med forbehold for, at den konkrete økonomiske konsekvens for den enkelte afhænger af de konkrete forhold, herunder særligt afdødes formuesammensætning og arvinger, at den økonomiske konsekvens for den enkelte arving af at indføre en begrænset legal arveret for samlevende i tilfælde, hvor der arves i henhold til den legale arveret, i første række vil være, at livsarvingerne vil modtage en mindre arv umiddelbart efter dødsfaldet. På sigt vil livsarvinger efter den længstlevende

samlever også modtage arven efter denne, men alt andet lige vil denne være mindre i det omfang, der betales boafgift ved arven fra den førstafdøde samlever til den længstlevende samlever.

De pågældende livsarvinger vil derudover i henhold til den nugældende legale arveret samlet modtage en mindre arv, hvis de enten er den førstafdøde samlevers særbarn, og dermed i udgangspunktet ikke arver efter længstlevende samlever, eller, hvor der er tale om fællesbørn, hvis den længstlevende samlever har særbørn. For den længstlevende samlever vil det betyde, at den pågældende modtager en arv, den pågældende ikke i dag ville modtage.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Skatteministeriet, der har oplyst følgende:

”De provenumæssige konsekvenser for boafgiften afhænger af den mere præcise udformning af betingelserne for begunstigelse for samlevende med hjemmeboende børn. I det omfang der betales boafgift ved arven fra den førstafdøde forælder til den længstlevende forælder, vil der på kort sigt i udgangspunktet ikke være nogle provenumæssige konsekvenser, da boafgiften af arven fra den afdøde er den samme for afdødes børn og afdødes samlever, der har børn sammen med afdøde.

På sigt kan der i så fald forekomme et merprovenu, når den længstlevende forælder dør, idet der dermed også beregnes boafgift af arv fra den længstlevende forælder til dennes arvinger. Det er dog ikke umiddelbart muligt at kvantificere eller periodisere de provenumæssige konsekvenser.”